

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELEFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

VIGÍLIA D'ELECCIONS

— Quan pateixo no'm voleu escoltar, i ara jo us haig d'escoltar a vosaltres?... Aneu a enganyar al diable!

La fi del locàut

El locàut és mort i enterrat. L'ha mort d'un cop de ploma el governador civil, i l'ha enterrat el poble, fent-li un enterrament burlesc, com el de Carnestoltes. Però la fi del locàut no ha portat el començament de les feines. Creiem, no obstant, que la solució del llarg plet—la solució provisional, naturalment—és ja pròxima.

El balanç de les vuit setmanes de locàut resulta un desastre per als patrons. Des del punt de mira obrer, el locàut no pot perdonar-se. Però encara pot perdonar-se menys des del punt de mira patronal. Tots els durs sacrificis a que el locàut ha obligat als patrons, han estat inútils. La Federació Patronal ha fet als patrons de Catalunya un dany tan o més greu que el dany que els hagi pogut ocasionar l'actuació del Sindicat Únic.

No compremem com a hores d'ara els patrons no han exigit la dimissió dels Directors de la Patronal. Quan un Estat major perd una batalla per la mala tàctica que ha empleat, li toca retirar-se. Ni tan solament pot alabar-se la Patronal d'haver provocat la repressió, perquè aquesta l'han provocada pels atemptats personals, i sobre tot, pel dirigit contra En Graupera.

Alçat per força el locàut, perduda la batalla, els directors de la Patronal i els seus pobres lletrats assessors han tingut una idea salvadora: les assegurances de vaga i locàut. Ells creuen que amb aquest nou unguent curarà el mal que les seves anteriors potingues han agravat. ¿I no podien haver aplicat aquest unguent mesos enrera? Hi hauríem guanyat tots, estalviant-nos la pertorbació del locàut costosíssim i inútil.

LA LLIÇO

QUEIXES portes obertes, per sota les quals ningú hi passa, són la més alta exemplaritat que hagi pogut oferir el nostre proletariat. Els que sostenen l'eficàcia de la sang, ja hauran vist que poden més els braços creuats que no extesos per a l'agressió. I hauran vist, també, els seus adversaris que a uns homes que, després de vuit setmanes d'assetjament per fam, no solament no's rendeixen, sinó que insisteixen en la lluita, no se'ls pot llençar ni a la il·legalitat ni al tracte de coses. Són una força formidable, disciplinada i estòica, i és forçós regoneixe-la pel poder i per la burgesia.

S'objectarà que la disciplina obrera s'obté per la coacció, no per íntimes conviccions i espontànies obediències. Naturalment que en tota articulació humana existeix una coacció. La llibertat, a la fi, no és més que'l condicionament de l'esclavitud. Davant de la meua voluntat, hi han uns codis, una constitució, una moral, unes regles de convivència. Si estic subjecte al servei militar, compliré per l'aplicació d'unes ordenances. Si sóc empleat faré el meu deure per la coacció d'un reglament. Així l'organització obrera disposa, també, de pressions disciplinàries, però, després de lo del dilluns, resultaria excessivament fals, insistir en que'l retraïment obrer fou produït per la coacció. Cent mil homes, amparats per la força pública, no's coaccionen.

Arribem a la conclusió del forçós otorgament de bel·ligerància a aquesta força. A tot arreu del món el proletariat sindical obté el respecte dels governants. A França, a la qual s'ha referit el senyor Rodés, amb cert desconeixement, Jouhaux recrimina, certament, les violències personals, però prepara; res menys, que l'ocupació del poder. I no deu ignorar el senyor Rodés que apar Jouhaux i la seva majoria, hi ha una minoria acapillada per En Menotte, extremista, virulenta i agressiva. I si el sindicalisme francès no presenta les manifestacions esporàdiques, però lamentables del sindicalisme espanyol és perquè ni davant d'una vaga general se practica una detenció, i el mateix Clemenceau, l'avi de la burgesia, dialoga, parlamenta, pacta, ostensiblement amb els sindicalistes.

Sí, ja sabem l'objecte; els atentats... Però de cent sindicalistes, noranta els rebutgen. El republicanisme no eren els «jóvenes bárbaros». Jo, periodista sindical, abomino dels atentats; els doscents periodistes de Barcelona passen els dies escrivint contra d'ells; no tenim ni contacte amb els obrers, i el nostre sindical, no obstant, està tancat, i se'ns imposarà, per a tolerar-lo, la ruptura amb els altres.

Se crida: justícia! Se demana la fortalesa del poder públic. S'insinua fins una suspensió de les institucions judicials democràtiques. Faci's justícia; però al costat de la justícia, la llibertat. Per al sindicalista delin-

quent, el càstic; per al sindicalista laborant, el respecte. O és que es vol que an aquí on s'ha demanat la tranquil·la exposició del separatisme, es prohibeixi, l'exposició del sindicalisme i de les doctrines econòmiques radicals?

I és que voliem que Catalunya fos gran, però a la manera dels vells pobles. Gran, per a una minoria, gran per a una casta. I a sota, els altres. Quan els altres exigeixen participació en la grandesa, se'ls hi respon, comunisme, no! Sindicat únic, no! Vagues persistents, no! I quan arriben els contractes individuals, plens de servitud, els cantors de la grandesa de Catalunya, els preconitzadors de la llibertat de Catalunya, callen.

PARADOX

EL DEBAT LLUNYÀ

LEGINT, aquests dies darrers, les informacions periodístiques dels debats del Parlament espanyol, hem sentit una sensació de llunyania. Madrid, el Madrid polític, ens ha aparegut lluny, més lluny que mai, de Barcelona. O millor dit, Barcelona ens ha aparegut més lluny que mai de Madrid.

Amb comptades excepcions, els discursos pronunciats en aqueix debat demostren una absoluta ignorància de la realitat catalana i dels problemes socials i polítics plantejats avui a la nostra terra. De la dreta, del centre i de l'esquerra han sortit veus estranyes, que semblen sortides, no del Parlament de l'Estat espanyol, sinó d'un Parlament llunyà de l'Extrem Orient o d'Ultramar.

La primera cosa que salta a la vista, amb relleu enorme, és que els polítics de Madrid no saben el que passa a Catalunya. I no sabent el que aquí passa, és impossible que trobin la solució dels problemes ni el remei de les malalties. Per a solucionar un problema i per a curar una malaltia, pot haver-hi sistemes diversos i fins contraris. Però sempre cal partir d'una base, que és la coexistència del problema que es vol resoldre o del mal que es vol curar. Quan aquesta base manca, quan es preconitza solucions i remeis sense saber de què es tracta, el fracàs és segur per endavant.

Com és possible que aquest debat llunyà tingui cap eficàcia ni tregui cap a res? En son aspecte científic o sociològic, el debat no arriba a mitjà. En son aspecte polític, és un desastre. Heu's aquí un cas concret i punyent dels defectes del centralisme. Si fos un Parlament català el que tractés el problema social de la nostra terra, el tractaria millor o pitjor, segons les orientacions o les idees que prevalguessin. Però hi hauria almenys l'avençatge d'ésser tractat el problema per gent que el viu i el coneix.

El Parlament i el Govern de Madrid estan tan incapacitats per a resoldre els problemes catalans com el Parlament i el Govern de Tokio. — FULMEN

Els protestataris

JO faig beguda cada migdia a les taules de fora del Cafè del Liceo. La taula propera a la que jo m'assento, l'ocupen diàriament el senyor Pau i el senyor Pere, dos pobres propietaris que només tenen deu o dotze cases cada hu. Sense ganes d'escoltar-los jo sento constantment les seves converses que giravolten sempre a l'entorn del mateix tema: els grans mals-de-cap que'ls donen les finques.

El senyor Pere és un mal ànima que no té consideracions a ningú. El senyor Pau és un bon subjecte que plany a tothom. Els dos estan en competència a qui puja més i més sovint als llogaters.

El senyor Pau, diu: —¿Veus, senyor Pere? A mí em dol apujar el lloguer a la botigueta del carrer de Carders perquè regonec que's guanya malament la vida, però ¿què hi vol fer? tot s'encareix i hem de seguir la corrent. Aquest més ja pagarà 30 duros. Només l'hi he augmentat de dotze.

—¡Bah, bah! respon el senyor Pere. Fora contemplacions. Jo al betes i fils del carrer de Condal l'hi he doblat el lloguer. Tot just pagava vint duros i ja ho veu!

Les converses dels dos bons senyors són sempre iguals i per elles m'entero que, sense fer-hi cap gasto, al senyor Pere, una casa del carrer de Villarroel que abans li donava 160 duros al mes, ara n'hi dona més de quatre-cents i al senyor Pau una finca del carrer d'Urgell, que abans ne treia un miler de duros a l'any, avui ne cobra dos mil cinc-cents.

Al arribar al cafè ja se'ls coneix, amb la carona alegre que porten, que han fusellat algun nou inquilino. I no falla. Amb la conversa ja'm diuen l'interfecte.

Però ahir varen comparar tots dos, tant el senyor Pere com el senyor Pau, amb cara de vinagre. S'assenten, i el senyor Pau ensenya al senyor Pere un paper.

—També l'he rebut diu el senyor Pere, això no pot ésser. Aquestes Companyies són una cova de lladres.

—Hem de protestar, crida el senyor Pau. —I acudir a la Càmera de la Propiedad, perquè es vegi al Governador, exclama el senyor Pere.

—I fer una campanya forta des de *El Di-luvio*, afegeix el senyor Pau.

—I negar-nos a pagar aquests augments intolerables, baladreja el senyor Pere, amb els ulls fora del cap.

Jo sentia aquestes exclamacions i no podia atinar a què's referien. Al cap d'avall, vaig poguer entendre que les Companyies d'Electricitat els havien apujat en uns cèntims cada mes, els llums de les escales.

¡Pobres propietaris!

JEPH DE JESPUS

En plena època dels substitutius

SEGUIM esperant l'arribada del tabac, amb l'ansietat que esperaven els israelites la caiguda del manà.

Lo de fer cúa a la porta dels estancs és ja una habitud per a la immensa majoria del veïnat.

Diguem que l'enrenou produït per la manca de tabac—a la que porta camí d'ajuntar-se la carestia dels mistos—ha fet més plaentes les setmanes de *lock-out*, que d'altre modo ens haurien semblat interminables.

Sabut és que no sols de pa viu l'home, al que convé, de quan en quan, una enraonada distracció.

I divertit passatempes és muntar la guàrdia a la porta dels estancs, acontenteïment que per lo animat i pintoresc, per sa importància i novetat, vé essent la nota del dia.

El poble, que ha posseït en tot temps un lloable instint de conservació, que servei a fons inestroncable de saviesa, ha preferit als estancs de l'interior, els situats en l'Aixamplis de la ciutat. Causa de la predilecció, el de que en aquests hi bat millor el sol. Les

hores d'espera hi transcorren, per tant, més agradoses.

Com sempre que es posa a la venda un carregament de tabac, van quedant les existències agotades en un obrir i tancar d'ulls.

El fet, vé a dir, en substància, que mancaran, si a mà vé, els cabals per a afrontar determinades atencions tingudes fins a l'hora present com sagrades. Que resten, emperò, els cèntims necessaris per a procurar-se un paquet o dos, o els que es puguin, segons sigui el comprador de la mena dels golafres o dels previsors, quan no, amic de prestar servei a un tercer, cedint-li la part adquirida de més.

Perquè passa amb això de la crisi del tabac, una cosa «la mar» de divertida.

Tant com escasseja la mercaderia en els estancs, abunda en determinats establiments —bars i tavernes—en els que es cedeixen les diferents menes de producció a preus verament fantàstics.

Fins anant pel carrer, sorgeixen cada dos per tres davant nostre, veritables corrúes de ganàpies, que ens brinden el tabac, posant en la oferta unes paraules misterioses que esglaien. Com si es tractés de matèria delicuosa.

Tenim, fins ara, una Borsa filatèlica, a l'aire lliure. El desballestament nascut en la direcció de l'Arrendatària ha motivat la creació d'un mercat ambulat de tabac. En una de les Centrals d'aquest, instal·lada en el carrer Nou, cantonada a la volta d'En Cirés, hi comprarem l'altra nit, per trenta cèntims, mitja dotzena de cigarrets, que ens juraren sortits d'un paquet de xeixanta.

Degut al seu sabor indefinible, haguérem de llençar el primer, tot just acabat d'encendre.

En provarem un altre i ens passà dos quartos de lo mateix.

Calculàrem que podien ésser els cigarrets una mixtura d'herbes; l'assaig d'algun probable substituït.

No estan els temps per a disbauxes econòmiques.

Pensant això i en la creença ja dita, decidírem anar a casa, encendre el fogonet d'esperit de vi, i posant a bullir una taça d'aigua, tirar dintre d'aquesta el contingut dels cigarrets, en comptes de llençar los.

Abans de ficar-nos al llit ens beguerem l'aigua, que ens alivià un bon xic el constipat, més rebec que l'ànima d'En Lacierva.

Dit sigui en honor del *jambo* venedor dels cigarrets.

SITRA

L'ETERNA DIVISIÓ REPUBLICANA

SERAN aquestes pròximes eleccions municipals, apagades i ineficaces. Sembla com si els partits polítics se limitessin a exercitar un deure reglamentari. Però un partit existeix que hauria d'aprofitar la renovació municipal per a produir una renovació política, i és aqueix partit republicà, que no és lerrouxista, i que viu dispers.

Però lo etern. El Bloc presenta els seus candidats i la «Federació Democràtica Nacionalista» uns altres. Lo que resta de l'antiga esquerra torna a dividir-se, i per aquesta escisió el lerrouxisme tornarà a donar una sensació de força, minvada, inerta, però força.

I era el partit republicà el que havia de donar la resposta a En Lerroux. I era aquesta l'hora propícia. I novament la torpesa agena, donarà al cinic renegat una paròdia de triomf.

Nosaltres encara tenim l'esperança de que acceptaran els dos partits el respecte als propis districtes. Així, si la candidatura de l'Aguiló, l'advocat benemèrit, és presentada, com se diu, pel districte X, el «Bloc» no deu oposar-li contrincant. Com la «Federació Democràtica Nacionalista» no deu lluitar an allí on ho faci el «Bloc».

Tot això és molt elemental, però la manca de seny presideix, malhauradament, tota l'acció republicana. Per això la seva representació la té el partit radical, pintoresca barreja, del que no resta més que un quèfe vesànic i uns subordinats que tenen en el presupost municipal la seva llista civil.

LA CAMPANA DE GRACIA apoya tota candi-

data republicana que cregui honesta. Ho seran les dues del «Bloc» i de la «Federació Democràtica Nacional». Per això demanem una intel·ligència que permeti an els republicans, com nosaltres, poder votar decorosament, sense vacil·lar entre els que creu bons.

Entorn del Sindicalisme

III I ÚLTIM

Orientacions

L'actuació del sindicalisme observada somerament, sense profunditzar ni tenir ben en compte el seu particular medi de desenvolupament amb els factors que ha d'atendre, i compenetrar-se dels principis originaris que deriva per a arribar a la finalitat que persegueix, sembla totalment estranya, desorientada, de migrades aspiracions i fragmentària. No es transigeix amb ell, no se l'accepta que anteriorment no hi hagi hagut una minva d'agrado per les doctrines que se li oposen; s'enten el verdader sindicalisme, l'organitzat, el revolucionari si es vol, i no la concepció que cada hu té del millorament de la classe obrera. La simpatia per comprensió que se li posi ha d'estar en relació inversa d'alguna altra creença, l'ha hagut de precedir una resta per altre cantó. Se comprèn un monarquic que dubti a vegades entre monarquia i república i fins que en determinats casos prefereixi la darrera amb tot i creure en la bondat del seu ideal, com el cas invers en un republicà, o bé que condicioni la preferència a circumstàncies particulars independents del règim. No li passa així al sindicalisme, a menys d'enganyar-se un mateix. Per a comprendre'l se l'ha de volguer, i volgut ell, se n'ha d'avorrir un altre.

No hi ha cap contradicció en que un monarquic digui: Jo m'explico la república i comprenc que pot ésser bona; però prefereix la monarquia, i fins en certa manera, s'explica que hi hagi enemics acèrrims de l'anarquisme que diuen que l'anarquia és una excel·lent concepció; perquè, com que en la seva manera de pensar la tenen per una cosa il·lusòria, els costa poc fer elogis de lo que creuen molt lluny de tota realitat, altrament no ho farien pas.

I el sindicalisme és això: realitat; pura, palpable, constant; la gestació d'un ideal que lluita a cada moment, a tota hora ha de crear conflictes i ha de donar mals de cap. És una idealitat que labora sempre, que viu sempre en peu de guerra per a transformar el règim actual completament antagònic seu.

D'aquí vé, d'aquest seu caràcter actual, de constant barrinar sense treva, que no se'l pugui mirar amb bons ulls fàcilment per qui no en sent la necessitat, per qui no està convençut de la seva raó. Tot ell és del dia, és tot acció. El seu contingut és movable i en disposició de transformar-se en tot moment conforme als avenços progressius. Excepte el seu fi bàsic, la lliuració de l'home de l'esclavatge del salari, no té fita en res més; cap programa fixe que el lligui i constrenyeixi, aquests programes catàleg que petrifiquen als partits i als homes. El programa del sindicalisme es sempre el d'avui, porta la data del dia. Temps endarrera s'en pogué formular un d'esquemàtic, ara ja no seria el mateix, i d'aquí poc temps ja no es demanarà lo d'avui. Ja hauran sortit noves nocions o se n'hauran consolidat d'altres que actualment no ho són.

I aquest seu caràcter de circumstàncies, que varia i actua segons l'acomodi, però sempre amb constant inquietud i fermesa, causa la desesperació de molts que no el poden entendre, ja conservadors que el troben intolerablement absurd i pertorbador, o be gent d'idees més avançades que doctrinàriament el consideren moderat, com molts socialistes. No fa pas gaire temps que en Llana deia que el socialisme espanyol anava molt més enllà. No és estrany que tal es cregui mirant-lo des de fora i en els actes purament anecdòtics, actes a que ha de recórrer en la seva constant i varia actuació.

El socialisme espanyol és un partit homogeni i metòdic, que té una doctrina exposada i així l'exhibeix sencera i concienzudament acomodant-se a ella en la direcció de llurs passos. Això dona lloc a dues coses; primera,

que molts s'aturin en ell complacuts, davant la revulsió que el sindicalisme els causa, al fi hi troben ordre metòdic i congruent, i un cert caient de platonisme i agradosa contemporització; i segona, que comparades a la lleugera les dues organitzacions la socialista apareixi molt més radical. Efectivament, aquesta amb un sistema complet i a la vista, amb una meta final de la carrera que té empresa, barrera que limita la seva acció, sempre se sap on va i el que demana. Tot lo que té, el seu contingut, l'exhibeix en tot moment, i en aquestes condicions si se li compara el sindicalisme en l'aspecte dels procediments quotidians de lluita, en les demandes i gestions d'actualitat, de conflicte peremptori, d'anar arrencant, si altra cosa no es presenta, pedaç a pedaç millores a la burgesia, que és la seva característica; i en la seva manca d'atenció per coses que si les hagués hagut de tenir en compte permanent des de un principi a més d'un destorb fóra un treball inútil perquè a l'hora del seu triomf també les hauria d'arreconar per antiquades, si en tals condicions se'l compara és molt fàcil que el sindicalisme devingui conservador i fins contradictori amb la seva íntima idealitat; però el judici no tindrà cap fonament, serà totalment erroni, serà agafar la calitat per l'essència, lo circumstancial per lo permanent.

El sindicalisme té una amplitud immensa, careix de fites, no té trabes ni programes complets que aniquessin els seus moviments. La seva via està en l'horitzó el que a mida que es va avençant així s'aixampla per a fer-se infinit. Sap que la llibertat és una mera ficció en tant existeixi l'esclavitut moderna, l'econòmica, i a l'abolició d'aquesta hi ha que acudir de primera intenció. Com, amb quin sistema? Com se pugui, sempre es té un plan disposat a normes a que atenuar-se; però ni amb això ha d'haver-hi dogmes ni fórmules invariables que res escapa a l'evolució, i a cada moment sorgeixen nous aspectes que qui està lliure d'empediment per algun altre de preconcebut sempre està disposat a tenir en consideració. I en tot el demés, res l'espanta ni prejuria amb malevolença en qüestió d'avenc, sols l'alena un desig de millorament inacabat.

LL. PUJOL MASSAGUER

La desgràcia ens persegueix

En tant hi ha pobles, com individus, als que tot els somriu, n'hi ha d'altres als quals la pega no abandona. Figura entre els primers l'heròica França. No cal dir que pertany Espanya a la categoria dels segons.

Acaba França de viure la més gran tragèdia que registren els segles. L'hi ha deixat l'invasor arrasada una part extensa i rica del seu territori. Tantost firmada la pau, ha anat a una elecció presidencial, qual resultat ha omplert de satisfacció a la immensa majoria

per no dir la totalitat—de la seva població. Els francesos, que tenen el canvi per terra, obren el pit a la esperança. Conjuren les lluites socials, aplaquen els odis polítics, van fent, lo que se'n diu el camí de la seva reconstitució.

Nosaltres, que hem assistit al tresbals europeu des de la barrera; que ens hem gaudit dels dols i les llàgrimes del veí, ens maleim els ossos els uns i els altres, ens mirem constantment de reull i anem a trompades per la més insignificant discrepància de criteri. Com si la nostra casa sigués un infern i cada un de nosaltres un mal esperit, indignes de redempció.

Perquè es vegi la xamba dels francesos: En virtut del recent canvi de ministeri, ha sigut nomenat governador general de l'Indo Xina, En Maurici Long, que ja en 1917 va ésser ministre d'Abastiments.

En Maurici Long és un senyor dotat de extraordinària energia muscular. Tant, que orgullós de la seva força, s'ha aplicat a si mateix la divisa: «fort et long».

Del nou governador general de l'Indo Xina es conta que va assistir, essent ministre, a la recepció d'una partida de farina.

Dels soldats encarregats de la descàrrega, n'hi havia un que es donava poca traça en la feina.

M. Long, pesarós de veure patir al minyo, agafà un sac, el deposità en el camió, dient després al soldat:

—Això es fa així.

A Espanya aquestes coses no passen.

I és que els nostres ministres, de camàlics, no en tenen més que l'enteniment.

Si els acompanyés la força, haurien resolt temps ha el problema difícil dels transports.

Boy

El senyor Ramon, soci protector

DECIDIDAMENT, el món està trasbalsat i capgirat, boig i perdut! Aquesta és l'exclamació del senyor Ramon, ara, després d'un any d'haver fímit la guerra més gran que registra la Història. Ara se'n adona el senyor Ramon. Fins ara no havia passat res, no havia succeït res—en un diari de Madrid havia llegit uns festius articles signats per «Armando Guerra»—i, és clar, ara està atabalat el senyor Ramon.

Perquè ara sí que no hi valen anys ni experiència. El senyor Ramon veu avui coses tan grosses, com ell—home de seixanta anys—no havia mai vist ni somniat. Voldria ell bé prou explicar-se la situació actual, i no pot, no'n treu l'entrellat; només veu com si una riuada gegantina enrotllés tot el món, arrebacant-ho tot.

El senyor Ramon avui no s'entén. Veu

que tot trontolla i sembla sentir-se trontollar també; però no sap per què.

En el món—el seu petit món creat a força de suors i d'estalvis, primer la botigueta, després el magatzem i després la fàbrica—ja només hi queda ell que pensi com abans, com sempre. Sols per ell no ha passat res.

I n'està admirat i no sap avenir-se'n.

El senyor Ramon a voltes s'havia sentit renovador o revolucionari—com deia ell mig rient—i havia tractat de posar-se a to amb això que en un moment de clara visió ell creia les exigències del dia. Havia comprat una maquinària nova i una primera màteria millor; havia pagat la setmanada íntegra als obrers, els dies de festa major, que no treballaven, havia convidat als dependents a dinar en una «Fonda», després del Balanç anyal; i... havia vist amb gran astorament, a les seves velles, que això no era agraït com ell pensava.

Pobre senyor Ramon, com barrinava ignorantment, volent explicar-se aquest desengany. I la seva desorientació i la seva admiració varen augmentar, quan els obrers van concretar menaçadorament llurs aspiracions: «Vuit hores, vuit pessetes, o cop d'estaca».

De primer s'ho va pendre rient, el senyor Ramon, potser per a amagar la seva confusió, i després reflexionant vegé el seu amor propi ofès, i en lloc d'estudiar les millores que li proposaven, les rebutjava sistemàticament. Fins que un dia els obrers varen amparar-se en la moderna arma de lluita social, manejada a la seva manera: el Sindicat. I vingueren exigències diàries, minva de la producció, vagues, augments de salari, reducció d'hores i dues paraules feréstegues que tingué d'aprendre el senyor Ramon: *boicot* i *lock-out*. Més calamitats ja no les podia sofrir un home sol.

Però el senyor Ramon les sofria i no escarmentava; no aprofitava la lliçó. Els encarregats de la fàbrica formaren una associació apart dels obrers. I el senyor Ramon, com si fos el primer conflicte, es negà a concedir-los de bon grat el que ja havia tingut de donar als altres a la força. Sempre incorregible, no els atengué i, de retop, els obligà a sindicar-se. I després, el personal del magatzem. I després els dependents de la botiga. Tots feren el mateix camí: peticions de millora raonades; regateig; desatenció i negativa final del senyor Ramon i sindicació dels empleats. Per a veure's atesos, tots tingueren de sindicar-se en aquella entitat de qui tant blasmava el mateix senyor Ramon. Però ell seguia entocudit, no comprenent, no entenent, no capint la situació.

I fins En Pepet, el seu dependent de confiança, tan pacient, tan soferit, tan humil, s'ha sindicat.

Aquest ha sigut el cop més fort pel senyor Ramon; En Pepet, més bo que el pa, aquell xicot que a tretze anys entrà a treballar a la botiga—i ja en fa vint—és avui dels de la flamarada. En Pepet no s'amaga de dir que quan arribi l'hora de la Repartidora, tota la fortuna del senyor Ramon, amb la botiga i la fàbrica, serà repartida; i li tocarà an ell, i serà d'ell, d'En Pepet, que li pertocal...

I un bell matí, el senyor Ramon, mentre està esmorçant tranquil·lament—amb la tranquil·litat emmanllevada de qui hi ha fet tot el que ha pogut—rebrà en carinyosa comunicació la notícia del seu nomenament de soci protector del Sindicat Unic del Mas-rampinyo.

JOAN APARICIO

EN PREPARACIÓ

**MOLTA IL·LUSTRACIÓ
MOL TEXT**

**ALMANAC
DE LA
CAMPANA
DE GRACIA**

**NINOTS POLITICS
I SOCIALS**

per a 1920

IRONIES DEL DESTÍ

Fou allà, en un bell recó de la valerosa França, on un jorn els combatents plens de ràbia van trobar-se. Com retrunyia el canó a l'una i a l'altra banda! Com ressonava la vall, quan les bombes esclataven!... El combat fou espantós: durant sis hores ben llargues no flaquejà ni un moment la fúria de la topada. Totes les eines que! Mal porta en són valiosos bagatge centellejaren al sol de la terrible jornada. L'artilleria, els fusells, la mortífera metralla,

els gasos envenenats,
les baionetes, els sabres...
tots els col·laboradors
de la Mort, horrible i tràgica
tingueren el seu paper
en el memorable drama.

¿Què quedà al fi victoriós?
No se sap. A mitja tarda,
els uns se'n varen anar
tocant una alegre marxa,
els altres feren camí
cap a la part oposada,
i uns homes coberts de fang,
quan l'astre-rei s'amagava,
obriren uns amples sots,
on en silenci enterraren
les despulles dels caiguts,
fruit únic de la batalla.

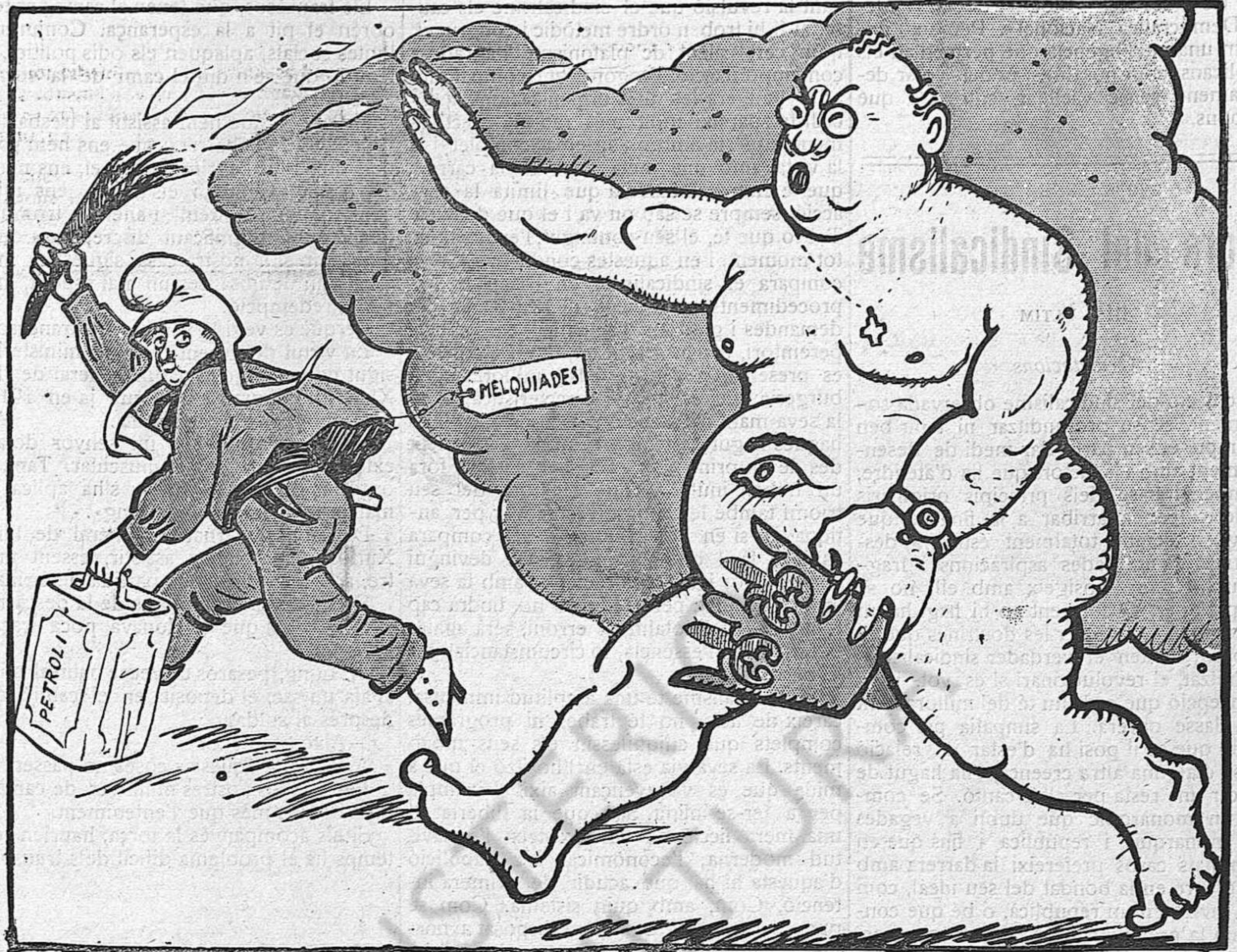
L'endemà al poble veí
unes dones s'endolaven:
els seus marits, braus soldats
de la sempre heroica França,
figuraven entre els morts
de la hecatombe passada
i, per decret del destí,
precisament reposaven
en el seu propi solar,
davant de la seva casa.

Han passat dos o tres anys.
La guerra ja es acabada;
les ferides que ella obrí
poc-a-poc van tancant-se.
En els camps que aquell combat
cobrí de sang una tarda,
els pobres sobrevivents,
regantlos pot-sè amb ses llàgrimes
van fer-hi a son temps degut
la tradicional sembrada.
I els blats broten arrogants,
amb tan esplèndida ufana,
que jamai s'havia vist
en tota aquella comarca.
I aniràn creixent, creixent,
i faràn espigues magnes
que ompliran de grans daurats
els graners de l'encontrada.

Mes, quan, portat al molí,
sigui el blat farina blanca,
i del molí vagi al forn
i del forn surti a la taula,
si els òrfens d'aquella vall
remouen ses remembrances,
quin efecte els deurà fer
el pensar que, tal vegada,
mengen un pa que ha crescut
sobre els ossos dels seus pares?

C. GUMA

La tragèdia d'un Emperador

—Lladres!... Lladres!... Que'm prenen l'imperi revolucionari!

Els beneficiats de la gripia

—I quin ofici més perro!
Cada minut un enterro!

REPICS

Ha començat a notar-se en tots els partits
polítics de Barcelona una veritable febre elec-
toral.

Confessem que la passa no se'ns ha enco-
manat.

Tots aquells que en les tristes actuals cir-
cumstàncies se preocupen extraordinàriament
per unes vulgars eleccions donen a entendre
que són gent que s'alimenta bé.

O que pensa alimentar se bé així que gua-
nyin els seus.

Que això és el que's tracta de demostrar.

Corre la brama de que el bisbe de Barcelo-
na, doctor Reig, passarà aviat a l'arquebisbat de
València.

Si li agrada més l'horxata de xufia, que les
encasades del Forn de Sant Jaume, fa bé de
saltar a la capital del Turia, què diantre.

Nosaltres, ben mirat, no hi anem a perdre
gran cosa.

Perquè, el substitut que vingui, més reaccio-
nari que ell, no ho serà pas.

Llegeixo:

A Madrid s'ha declarat la vaga general del
ram de construcció.

Mare de Déu!... Fins amb això els madri-
lenys ens tenen de fer la competència.

Envejosos!...

Holanda no vol entregar el Kaiser als aliats.
Que se'l conservin, que és tot un símbol.

A Holanda fan els formatges de bola i el mi-
litarisme alemany va alimentar de boles a tot el
món, durant la guerra.

Que'n facin un formatge, dones.

Dilluns debutà l'amic Alomar al Congrés.

No va fer soroll; soroll en el mal sentit de la
paraula.

Però les cantà clares, les cantà de ferm fue-
tejant amb sa paraula càlida i vibrant a tots els
polítics de dreta, haguts i per haver, posant de
relleu les eternes injustícies socials i governa-
mentals, causa de la terrible situació que patim
a Espanya.

Llástima que'ls extractes telegràfics no don-

guessin gran idea de lo que fou el magnífic
discurs que havem llegit gustosos en el Diari
de Sessions i pel qual felicitem coralmant al
nostre amic.

Amb motiu de la pròxima lluita electoral el
Govern ha alçat la suspensió d'una sola de les
garanties constitucionals: aquella que parla del
dret que tot espanyol té «de reunir-se pacífica-
ment.»

Molt bé. Jo'ls agafaria pel mot.

I tots els espanyols, com un sol home, ens
reunirem un moment donat a les portes del
Congrés... I al sortir d'una d'aqueixes sessions
històriques amb que ens obsequien tot sovint,
aniria donant surses a tots els ministres i a tots
els pares de la pàtria.

Pacíficament, s'entén.

Dimarts morí, a Barcelona a la flor de la jo-

ventut, el conseqüent republicà don Angel de
Borjas Ruiz.

Militava darrerament en el partit lerrouista,
i havia sigut diputat provincial per la Ciutat.

Era, ademés, un advocat intel·ligentíssim i un
home de belles qualitats personals.

D. E. P.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8